

راجع به تریاک

جزء دوم کتاب تربیت اطفال در خانواده بنام تربیت اطفال در مدارس بقلم نویسنده شهرآقای رسول نخشبی از طبع خارج گردید این کتاب در ۱۹۲ صفحه بقطع یستی و کاغذ و حروف مجله تقدم در چاپخانه خاور بطبع رسیده و اگرچه نام کتاب تربیت اطفال در مدارس است ولی نویسنده فاضل آن متعرض اغلب مواضع حیاتی شده و از آنجائیکه امروزها لایحه دولت راجع به تریاک در مجلس شورای ملی مطرح است ما مناسب دیدیم که قسمتی راجع به تریاک از این کتاب نقل کنیم

یک موضوع دیگر که در اینجا بی تناسب نیست تذکر بدهم آن محصول تریاک است که عجالة یکی از منابع مهم عایدی زارعین و صاحبان املاک میباشد و خزانه دولت نیز از این راه مبالغ هنگفت بهره مند است و نمیتوان آنرا باین سهولت و ارزائی از دست داد جار و جنجالی هم که در خارج در اطراف آن برپا شده خالی از دسایس سیاسی نیست و اینکته متوسل میشوند که جلوگیری از این سم مهلك برای خاطر عالم بشریت و حفظ و صیانت اولاد انسان از این معجون کشنده است تصور میرود حقیقت نداشته باشد اگر راست است اول باید آلات قتاله را از بین برد و آنها را معدوم کرد و ملیون ها نفوس بشری را که در اسارت و بندگی بنام حق استعمار مقید داشته اند آزاد ساخت و برای آنها حق حیات قائل شد آن وقت دست مابین نغمه ها زد در ضمن هم دید آیا بعمل آوردن این محصول برای بشر لارم است یا نه در صورتیکه مقدار معین و محدود برای سلامتی و احتیاج انسان لارم است باید دید آن مقدار معین و محدود را در کجا بعمل آورد آب و هوا و آفتاب و زمین کدام نقطه از نقاط عالم برای این محصول بهتر و مناسب تر و محصول آن مرغوب تر است.

از هر نقطه نظر که باشد دنیا احتیاج فوق العاده بمحصول تریاک

ایران دارد زیرا بتصدیق علماء این فن تریاک ایران بهترین تریاکهائی است که در سایر نقاط دنیا بعمل میاید حال اگر نظر سیاسی نباشد فقر و پریشانی ما محرک اصلی موضوع باشد استقلال مالی ما مورد حسد سایرین نگردد و مقصود ازین بردن يك چنین منبع عایدی رعیت و ارباب و خزانه نباشد و اگر هزاران تریاک های دیگر در دنبال سرهای سیاسی وجود نداشته باشد آنوقت باز ما مستحقاق این را خواهیم داشت که محصول تریاک محدود ممتنع دنیا را در ایران تهیه کنیم زیرا محصول تریاک ما در زمین حاصلخیز ایران در زیر آفتاب دوخشان و حیثیت بخش بهار و در اثر آبهای فراوان این فصل بهترین نمونه تریاک دنیا را بوجود میآورد درینصورت ما بحکم احتیاج و برای خلط مبتلایان امراض بی شمار که تریاک یکی از اسباب بهبودی آنهاست ناگزیریم که زراعت تریاک خود را ادامه دهیم (۱)

(۱) موضوعی که در این باب اسباب زحمت است مصرف محل است جلوگیری از آن نیز چندان مشکل نیست و قتیکه شما يك اصول تعلیم و تربیت صحیح در میان ملت قائل شدید بالطبع مضار استعمال افیون بطریقی که در ممالک متمدنی معمول است برطرف خواهد شد انسان تا ضرر يك امری را ندانسته مشکل است از ارتکاب آن خود داری کند لازم است در مدارس اثرات افیون و اسکل را در اعضاء انسان عملاً و بعینه نشان بدهند باور کنید آن نهایتکه بعین دیده اند هرگز خود را گرفتار افیون و اسکل نخواهند نمود

پیشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

اسباب سرور حقیقی محدود نیست و از آنجمله است دوستان و کتاب و آواز دل نواز و شعر و صنعت و ورزش و راحت و صحبت یاران و مشاهده مناظر طبیعت و اختلاف فصول چهار گانه و تغییر شب و روز و تماشای نور آفتاب و ماهتاب و طوفان و منظره های جنگل و مزارع و رودخانه ها و دریاها و سایر چیزهایی که ذکرش محتاج مجلدات بزرگی است

اگر نتوانید کسب مسرت حقیقی را بنمائید تقصیر با خود شماست زیرا اسباب مسرت و شادمانی بقدری درد دنیا فراوان است که هر کس میتواند از آن تمتع گیرد. مثلاً صرف یکساعت وقت در یک صحبت مفید از بزرگترین مسرات بشمار میرود و عقل و جسم را تقویت مینماید

بون جونس (۱) در جواب شخصیکه از وی کیفیت گذارش یک شب را سؤال میکند چنین اظهار میدارد « مجلس ما محفلی سرور بخش و فرح انگیز بود بطوریکه در وقت خواندن شعر لذت غذا های لطیف و شربتهای گوارا را فراموش میکردیم

جونسون (۲) در وصف یکی از لیالی سرور میگوید « مدت زیادی مشغول صحبت بودیم »

در حقیقت من هم اوقاتی را که در صحبت دارون و لیل و آبنی یاریکان و هوکلی و تندال گذرانیده ام خیلی بیشتر از تفریح در یک هوای آزاد استفاده کرده و نتیجه برده ام علوم انسانی دانستن فن صحبت امر کوچکی نیست و مردم بطور تساوی از آن بهره ور نیستند. من خیلی اشخاص را دیده ام که میل دارند در صحبت خود بحریف فایده برسانند ولی نمیتوانند.

کسی که معقول صحبت میکند در همه جا محبوب است ولی صحبت هم مثل سایر فنون ورزش و تمرین لازم دارد.

فواید صحبت محدود نیست و خیلی از مردم اقلان نصف معلومات خود را در ضمن صحبت باد گرفته اند. بیکون میگوید هر کس زیاد سؤال

(۱) bonj chnson از بزرگترین شرای انگلیس است (۱۵۷۵ - ۱۶۳۷)

(۲) jonsen از مشاهیر بانای انگلیس است (۱۷۶۹ - ۱۷۸۴)

کند دارای معلومات زیادی شده و نزد عموم مردم محبوب میشود ولی لازم است سؤالهای قابل توجه انتخاب نماید که بتواند بطرف اظهار کرده و توجه او را بخویش جلب نموده و در ضمن هم از افکار صحیح وی استفاده کند .

متأسفانه ما طوری اولاد خود را تربیت میکنیم که مشاهده اشياء ظریف هیچ تأثیری در روح ایشان ندارد در صورتیکه این خود یکی از مهمترین مسرات حقیقی بشمار میرود . بسا اشخاص هستند که مناظر شکفت انگیز طبیعت و جلوه گری عروسان چمن در نظر ایشان قدر قیمتی ندارد . و بالعکس بعضی آنها بر اغلب چیزها ترجیح میدهند

هامرتون میگوید « رنگ آمیزی صور مصنوعی تا يك اندازه طرف تحسین ما واقع میشود ولی البته آن مسرتی که از مشاهده توده های ابر و تماشای بال يك مرغ آبی دست میدهد بما نخواهد بخشید »

ریسکان در وصف طبیعت میگوید جمال روز در وقت طلوع آفتاب و هنگام غروب . تماشای توده های ابریکه نور خورشید آنها را با رنگهای مختلف جلوه گر ساخته و مثل آتشی میمانند که از آسمان مارا تهدید کند قلب را سروری عظیم و چشم را روشنائی مخصوصی میبخشد .

من تمام اقسام سرور را بشمرده ام در صورتی که وسایل شریفی برای کسب آن موجود است برای چه خود را زحمت دهم که آن قسمتهائی را که مخالف صحت و با مشکوک فیه است استقصاء کنم ؟ اگر بگوئیم مسرتها حد معینی داشته و بيك نقطه منتهی میگردند و باید بتمام آنها برسیم باید دید که از عمر ما چه باقی میماند . هر کس تصور کند بتمام اسرار حیات پی برده اشتباه کرده است زیرا حقایقی که بر ما کشف شده بیش از حقایقی که بر یک نفر دهاتی که هیچ از ده خود بیرون نرفته ولی از حوادثی که در آن ده رخ داده پند گرفته و تجربیاتی بدست آورده باشد بیش نیست . آن اشخاصی که زندگانی خود را در راه شهوت رانی و لذت صرف کرده و بعد از آنکه عاقبت وخیم این رفتار را دیدند دنیا را ملامت میکنند خودشان سزاوار ملامت و توبیخ اند و دنیا هیچ تقصیری ندارد .